

Koraniska ljus: De botande målen i den tillräckliga Surah al-Fatiha

Inledning

Denna välsignade sura rymmer - trots sin korthet - Koranens övergripande mål och dess centrala teman. Den innehåller dess hemligheter och skatter, och därför kallas den "Umm al-Koran" (Koranens moder), eftersom den omfattar både trons grunder och dess praktiska grenar. Al-Qurtubi sade:

"I al-Fatiha finns egenskaper som ingen annan sura har, till den grad att man sagt: hela Koranen finns i den. Den består av tjugofem ord som innehåller alla Koranens vetenskaper."

Liksom den rymmer kunskap, rymmer den även handlingar. Liksom den innehåller de finaste nyanserna av gudskunskap, innehåller den också det som förhöjer människan i förstånd och känsla. Sayyid Qutb kände dessa skuggor och sade med övertygelse och innerlighet:

"I denna sura finns trons grundläggande principer, den islamiska världsbildens grunddrag, och de grundläggande känslorna och riktningarna. Detta antyder något av visdomen bakom att den upprepas i varje rak'a, och att varje bön utan den är ogiltig."

Vi ska här ta en enda infallsvinkel i att betrakta dess övergripande mål: nämligen att se den som **en bot och läkedom** för allt som drabbar hjärtat

Koraniska ljus: De botande målen i den tillräckliga Surah al-Fatiha

och sinnet av svårigheter, prövningar, oro och lidande.
I Guds, den Nåderikes, den Barmhärtiges namn – himlarnas och jordens Herre.

Något av det som visar att den är bot och ruqyah

Al-al-Bukhari och at-Tirmidhi återger – med den senares formulering – från Abu Sa‘id al-Khudri (må Allah vara nöjd med honom) att några av Profetens följeslagare passerade en arabstam som inte gav dem gästfrihet. Stamledaren blev sjuk, och de kom till följeslagarna och sade: "Har ni någon medicin?" De svarade: "Ja, men ni gav oss ingen gästfrihet, så vi gör det inte förrän ni ger oss en ersättning." De gav dem då en flock får. En av följeslagarna började läsa al-Fatiha över den sjuke, och han blev frisk. När de kom till Profeten ﷺ och berättade det, sade han:

"Hur visste du att den är en ruqyah?"

Han förbjöd dem inte, och sade:

"Ät, och ge mig en andel tillsammans med er."

Al-Fatiha har alltså fått både **andlig läkedom**, som upplyser sinnen och hjärtan, och **fysisk läkedom**, som ger kroppen hälsa.
Låt oss därför tala om några av de botande huvudteman i denna välsignade sura.

Tredje: De allmänna botande huvudteman i den tillräckliga Surah al-Fatiha

1. Al-Fatiha är bot genom lovprisning av Gud och genom att vädja till Hans barmhärthet

Detta framgår av de fyra första verserna (med basmalan), som alla är lovprisning:

"I Guds, den Nåderikes, den Barmhärtiges namn.

All lovprisning tillhör Gud, världarnas Herre.

Den Nåderike, den Barmhärtige.

Härskaren över Domedagen." (al-Fatiha 1-4)

2. Al-Fatiha är bot från shirk och riya' (att visa upp sig)

"Dig tillber vi." (al-Fatiha 5)

Tillbedjan nämns före hjälpsökandet eftersom den är målet, och genom den når man lugn, upphöjelse och lycka.

3. Al-Fatiha är bot från högmod och självtillräcklighet

"Och Dig söker vi hjälp." (al-Fatiha 5)

Hjälpsökandet nämns efter tillbedjan eftersom det är medlet till målet. Genom det får människan kraft, näring och stöd i sin förändring och sin vandring mot Gud.

Språklig poäng i dessa två verser

Att objektet kommer före verbet i båda uttrycken innebär **uteslutande och begränsning**:

- Vi tillber **endast Dig**.
- Vi söker hjälp **endast hos Dig**.

Hade det stått "Vi tillber Dig och vi söker hjälp hos Dig" hade det inte språkligt uteslutit andra, även om andra bevis gör det.

Ibn al-Qayyim nämner att Ibn Taymiyya byggde sitt verk *Madarij al-Salikin* på denna språkliga insikt.

4. Al-Fatiha är bot genom glädjen och lättnaden i att följa de lyckligas väg

"Led oss på den raka vägen, vägen för dem som Du har välsignat." (al-Fatiha 6-7)

De välsignade är:

"Profeterna, de sanningsenliga, martyrerna och de rättfärdiga – vilket utmärkt sällskap!" (al-Nisa' 69)

5. Al-Fatiha är bot från vrede och överträdelse

"Inte de som ådragit sig vrede." (al-Fatiha 7)

De som ådragit sig vrede är de som **kände sanningen men inte följde den**. Det tydligaste exemplet är judarna.

Deras egenskaper är:

1. Att inte handla efter kunskap – kroppsligt avståndstagande och hjärtats avvisande.
2. Att följa begär i valet av Guds bud – ett tecken på högmod.
3. Avundsjuka.
4. Orättvisa och aggression.

Dessa egenskaper gör hjärtat hårt, som Gud säger:

"Sedan blev era hjärtan hårda som sten eller ännu hårdare." (al-Baqara 74)

6. Al-Fatiha är bot från okunnighet och blind villfarelse

"Och inte de vilsegångna." (al-Fatiha 7)

De vilsegångna är de som **dyrkar Gud utan kunskap**, och hittar på religioner och ritualer utan uppenbarelse.

Detta utesluter inte att muslimer kan likna dem när de antar deras egenskaper.

Fjärde: Sammanhang, övergångar och den vackra kopplingen mellan verserna

1. Al-Fatiha är Koranens inledning – därför kallas den "al-Fatiha". Den öppnar hjärtan, själar, samhällen och vägen till Gud.
2. Den börjar med basmalan – som ger tillåtelse, välsignelse, skydd och hjälp.
3. Den börjar med att Gud presenterar sig som "Allah", och beskriver sig som "den Nåderike, den Barmhärtige".
4. Därefter kommer svaret: **"All lovprisning tillhör Gud, världarnas Herre."**
5. Sedan återkommer barmhärtigheten: **"Den Nåderike, den Barmhärtige."**
6. Därefter kommer balans: **"Härskaren över Domedagen."**
7. När människan förstår detta, frågar hon: Vad är min plikt? Svaret: **"Dig tillber vi."**
8. När hon känner sin svaghet frågar hon: Hur får jag hjälp? Svaret: **"Och Dig söker vi hjälp."**
9. När hon får hopp om Guds hjälp, frågar hon tre saker:
 - Vad är den rätta vägen?
 - Har någon gått den före mig?
 - Hur undviker jag falska vägar?
 Svaret kommer fullständigt:
"Led oss på den raka vägen, vägen för dem som Du har välsignat – inte de som ådragit sig vrede och inte de vilsegångna."

Varför avslutas den med "Amin", till skillnad från andra suror med böner?

För att **hela suran är en bön**, som innehåller lovprisning.

Profeten ﷺ sade:

”Det bästa av dhikr är 'La ilaha illa Allah, och det bästa av bön är 'al-hamdu lillah.” (Tirmidhi och al-Nasa’i)

KORANEN & SUNNAH

- [Handlingar som upphäver en individens Islam](#)
- [Mänsklighetens akuta behov av denna religion](#)
- [Tawfiq kommer endast från Allah](#)
- [Det onda kan aldrig tillskrivas Allah](#)
- [De enorma fördelarna med tawakkul på Allah](#)
- [Tawhids centrala betydelse och farorna med innovation och shirk](#)
- [Mer vilsna än boskap](#)
- [Bönetider för Sverige](#)
- [Bönetider för 135 städer i sverige](#)
- [Bönen gudomlig befallning](#)